

Forfatter: Udrag fra Fjorten eventyr og fortællinger

Titel:

Citation: "Fjorten eventyr og fortællinger", i *Fjorten eventyr og fortællinger*, udg. af Marita Akhøj Nielsen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1989, s. 258.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-textsingemann01-shoot-idm140296364864176/facsimile.pdf> (tilgået 10. april 2024)

Anvendt udgave: Fjorten eventyr og fortællinger

- er *innaturalia*. – *Sløtenet*: gældsfængslet. – *Garen*: (fr.) tjenest. – *johannisberger*: en bedre type rhanskvin.
- 171 *Conductor*: medforstander ved en latinskole. – *brammer*: praler. – *med lange Finger*: tyvagtigt. – *hvor fættes dig*: hvad fejler du. – *semanthus*: Tilstand: den trance, der indtræder under den magnetiske kur.
- 172 *athenske*: dels om det overjordiske, ophejede, dels om den rus, der fremkaldes af æter. – *contemplativ*: (lat.) beskunde, indadvende. – *potenserende*: forhøjede. – *Medium*: (lat.) hjelpemiddel. – *aandigte*: andeligste, flygtigste. – *Elementarander*: Sidst oldtiden antoges at skabe at bestå af de fire elementer, id. luft, vand og jord, de ander, der iflg. de magnetiske skrifter fra det 16. og 17. Årh. er lavest i rang, kaldes elementarander, idet de overvejende præges af et element. – *det athenske Phidias*: det uhyre fine stof, der iflg. astronomen C. Huygens (1629-95) skulle fyldte verdensrummet og gennemtrænge alle genstande, og hvor gennem lys, (dyrisk) magnetisme og elektricitet skulle forplanke sig. – *Rapport*: (fr.) i den dyriske magnetisme betegnelsen for den vekselsvirkning mellem to eller flere legermer, magnetisoren bragte i stand. – *Skuffelse*: illusion.
- 173 *Mesmerisme*: navn på læren om den dyriske magnetisme, efter Mesmer. – *Salomon*: prises i Det gamle Testamente for sin videnom, magt og rigdom (Leje 1. Kongebog 4,20-34); senere opstod der legender om hans magt over anderne. – *Faust*: Omkring den historiske Johann Faust (ca. 1490-1539) dannedes ristligt en række legender, der fremstiller hans stræben efter indsigts og hans magt over anderne, som skyldtes en pact med Djævelen; siden 1587 er Faust talrige gange fremstillet i litteraturen, kendtes i Goethes værk (et fragment udgivet 1790, 1. del 1808 og 2. del 1832). – *de lyksalige Øer*: Baggrundsen for vendingen er den granske forestilling om, de salges øer og/eller Atterboms digt *Lyksalghets Ø* (1824-27 og 1834). – *rænkle*: vanvittig. – *Koglerier*: hekseriet.
- 174 *Livets ørge Kilde*: Johannes' Åbenbaring omtaler en kilde med livets vand (7,17 og 21,6); i folketroen spiller en sådan kilde, der giver stundhed og ungdom, en væsentlig rolle. – *Achates*: Æneas' trofaste ledsgør i Vergils *Eneide*. – *Pylades*: Orestes' ven i den sognkreds, der gav stof til en række klassiske tragedier. – *Niss og Eurydike*: to af de trojanere, der fulgte Æneas, uadskillelige venner i liv og død (*Æneiden* IX, 222-573). – *David og Jonathan*: Iflg. 1. Samuelsbog (bla. 18,1-4) var David og Jonathan nære venner.
- 175 *fugler*: slår med det flade af klingen. – *Satisfaktion*: (lat.-fr.) æresoprejsning ved duel. – *Hans Quast*: nar, pralhans.
- 176 (Guds)instrader: (ht.) undtagter. – *Hohenstein ... Adolphszeck ... Sonnenberg*: På sin udenlandstrejse besøgte Ingemann disse ruiner, som han har digtet om i *Reiselyren*, 1820. – *Adolph af Nassau*: tysk konge 1292-98. – *Sonnestein*: sindssygehospital ved Elben nær Dresden, skildret af H.C. Andersen i *Skyggbilleder*, 1831. – *Vindmøller*: pralhans.
- 177 *font*: videre. – *cunost*: pudsigt.